

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 12. De scientia requisita in Confessario,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

mentum ex Papali fieri Episcopalem. Faciunt etiam quæ habet Suarez in sequenti num. 12. & 13. Quocirca eidem inferiori opus est ad id Superioris facultate, in qua danda liberalis esse debet; maxime quando impediende infirmitate aut paupertate, nequeunt subditum ipsi adire: nam eorum gravamen & detrimentum potest illi causa esse gravis peccati, tanquam abutenti contra charitatem potestate à Christo concessa pastoribus: non in suum, sed in gregis sibi commissi commodum & ædificationem, non in detrimentum & destructionem. An autem dare, & quomodo dare teneantur, exponitur in sequenti parte, cum ex instituto dicitur de absolutione à referuatis.

Secundum se autem, quæ peccata sint Episcopo referuata de iure vel consuetudine, magnam esse inter auctores controversiam idem Navar. in eodem ca. 27. num. 256. monet. Ex communiore vero sententia ista eius generis commemorat ibidem & tribus sequentibus numeris.

136. Primò incendium domorum, frugum, aut allarum rerum exproposito, seu intentione mala factum. Itemque consilium, & auxilium ad illud præstitum, iuxta cap. Peccatam 23. quæst. 8. Intellige autem cum Caietano in verbo Incendiarium, si quidem per illud, illatum damnum fuerit manifestum, & cætera sint periculo exposta.

Secundò, peccatum propter quod imponenda est solemnitas penitentia; nempe notorium peccatum grave, & scandalosum, ut concubinitas notorius, blasphemia publica; quam tamen reservationem *tomo 4. disput. 29. sect. 3. numer. 6.* Suarez ait omnium confessione iam non esse in usu, quando ipsa solemnitas penitentia in usu esse desijt: aut si quæ talis superfit, ea pertineat ad forum contentiosum, unde ratione illius non referuatur peccatum in penitentiæ foro; nisi in eum effectum, accederet aliquid speciale statutum Superioris.

Tertiò homicidium voluntarium, seu dedita opera perpetratum, & realis abscessio membri; non item mentalis, aut verbalis; etiam perueniens ad percussorem: ut ex Dico Antonio addit Navarrus, & confirmatur per illud quod ex Palud. habet Sylvest. in verbo *Causa, sub finem*, reservationem intelligi de actibus exterioribus cum effectu, non autem de interioribus: ita ut homicidium cordis non referuatur Episcopo.

Quartò, peccatum falsarij, id est, falsitas admittenda in Scripturis exhibendis (excipe falsitatem commissam in scripturis literarum Apostolicarum, propter quam imposita est excommunicatio referuata Papæ in Bulla Cœnæ Domini) aut in dicendo testimonio, aut in tacenda veritate coram Iudice; diceudo scilicet se nihil scire de eo super quo interrogatur, aut multa subucendo, cum iurauerit se dicenturum putam veritatem, ut ex Panorm. *Synestr. loco citat. quæst. 4.* admonet. Cui peccato in hac re secundum Navarr. in *cit. ca. 27. n. 258.* qui paratur illud quod committitur ab Advocatis, Procuratoribus, & Notarijs, scripturas & instrumenta vnius partis ostendendo parti aduersæ; quod item notat Sylv. in *eod. qu. 4.* addens peccatum quod committitur recipiendo pecuniam, siue ad non ferendum, siue ad ferendum testimonium.

Quintò, violatio Ecclesiasticæ libertatis, id est, qua persona, vel res Ecclesiasticæ gravantur iniuste: sed ordinariè peccatum istud puniuntur excommunicatione referuata Papæ in Bulla Cœnæ Domini.

Sextò, violatio Ecclesiasticæ immunitatis, quæ scilicet quis in Ecclesia, vel loco sacro, aut spatio privilegiato in circuitu Ecclesiæ offendit proximum in persona, vel rebus: ex quibus duobus casibus omne sacrilegium videri casum esse Episcopalem de consuetudine, infert post Sylvestrum *sub finem citata quæstion. 4.* Navarr. in sequenti numero 259. Postremò fortilegium & diuinatio: quod peccatum (omissum à Navarro) expressum est à Sylvestro in fine eiusdem quæstion. cui aperte fauet Extravagans communis, Inter cunctas. De privilegijs. Incendiariorum: ubi cum homicidis voluntarijs, falsarijs, & violatoribus immunitatis Ecclesiasticæ, liberatisque Ecclesiasticæ, fortilegi ponuntur in numero eorum, quorum absolutionem rationabilis consuetudo referuati Episcopis.

137. Adverte autem cum Suarez *tomo 4. disput. 29. sect. 3. num. 10.* quod Sylvest. & Navar. antequam, homicidium volunta-

rium extendunt ad realem abscessionem membri: & peccatum falsarij, ad peccatum tacendi veritatem, & reliqua memorata in quarto peccato; ac demum violationem immunitatis Ecclesiæ, ad omne sacrilegium. Hoc inquam ex eo rejici posse, quod nullo iure muniti, in materia odiosa ampliatione vrantur, quam illa non admittit, etiam roboratam argumento à simili, vel paritate rationis: ita ut præcisè standum sit verbis legis, latæ de tali materia; aut si non sit lex scripta, sed consuetudo, videndum sit quid ea ipsa præcisè ferat; nisi per aliquam specialem constitutionem; aut consuetudinem alicubi receptam, ampliata ibi esse censeatur.

CAPVT DVODECIMVM.

De scientia requisita in Confessario.

S V M M A R I V M.

138. Quod præ iudiciariam potestatem requiratur in Confessario scientia.

139. Mortale peccatum est ingerere se audiendis confessionibus sine debita scientia, a quo peccato nec approbatio Episcopi, nec iustus Superioris excusat, nisi in dubio.

140. Quæ post sunt tuta conscientia Superiores exponere audiendis confessionibus.

141. Quod defectus scientia in Confessario sit de numero eorum, qui confessionem reddunt invalidam.

142. Ratio duplex deprehendenda, an alicuius confessio, ob defectum scientia in Confessario, sit invalida.

138.

PRImarium Confessarij munus in foro penitentiæ est ligandi & solvendi subditos sibi confitentes. Cuius executionem actum esse iudiciarium, tenendum est de fide, ex Concil. Tridentin. *sess. 14. canon. 9.* atque de necessitate requirere non modo potestatem, de qua hætenus; sed etiam debitam scientiam, quæ vicem teneat lucis necessariæ Confessario ad talem actum; sicut lumen materiale necessarium est Clavigero ad vsum Clavis marcialis, expressis verbis traditur in Extravag. *Ican. 22. Quia quorundam De verborum significatione §. Quod autem 1.* apertaque ratione probatur, in cap. primo De penitent. *distinct. 6. §. Caueat*, cum de spiritali Iudice, hoc est, de Confessario, sic dicitur: Oportet sciat cognoscere quidquid debet iudicare: iudiciaria enim potestas hoc postulat, ut quod debeat iudicare, discernat. Cui rationi alia addi possunt ex Navar. in eundem locum: sed res tam clara est, ut nemo sit, nisi salutis suæ immemor, nec mentis suæ compos, quin eam sibi ita persuadeat, ut nullatenus velit Confessarium eligere eligatum, sequens potius monitum, quod in principio eiusdem cap. primo habetur, cum dicitur: Qui vult confiteri peccata sua, ut inueniat gratiam, quærat Sacerdotem scientem ligare & solvere; ne cum negligens circa se extiterit, negligatur ab illo, qui eum misericorditer monet, & petit, ne ambo in foueam cadant, quam stultus curare noluit.]

Quæ verba ostendunt primò illud, quod Navar. ex communi sententia in *Enchir. ca. 4. num. 4.* adfert, peccare mortaliter eos qui sine debita scientia, dant operam audiendis confessionibus, cognoscentes se non intelligere quod opererent, quantalibet præfulgeant bonavità, ac conscientia & subtilitate ingenij, industriaque naturali ad alia munera obeunda. Et ratio confirmat, quia indigè dignissimum Sacramentum administrant, iudicantes solummodò casu, & tanquam si cæcus cæco ducatum præstet. Neque excusabit approbatio ab Episcopo facta per examen, etiam bona fide: quoniam ea non reddit scientem: sicut nec obedientia, ex qua aliqui Religiosi à suis Superioribus iubentur addire confessiones. Unde ex eodem Navar. in sequenti. *n. 6.* in tali casu mortaliter peccaret & iubentes, & iustum, exequentes. Ratio est, quia non nisi indigè tam dignum munus sine sufficienti scientia exerceri potest. Quæ ratio ostendit etiam quod idem in *cit. ca. num. 4.* adhuc habet: mortaliter peccare Superiorem qui exponit, aut expositum tolerat eum, qui non habet scientiam ad hoc munus sufficientem. Obedientia autem illud ratum efficere potest (quod post eundem in *seq. nu. 6.* admonet. Suarez *to. 4. disput. 28. sect. 2. num. 7.*)

139.

vt inferior excusetur à peccato, si de sua capacitate dubitans, tali dubio scrupuloque deposito, credat suo Superiori, dicenti quod idoneus sit ad Sacramentum hoc ministrandum: dummodo aliud non confitet sibi euidentissime (quo casu agens contra conscientiam, ædificaret in gehennam cap. Litteras. §. Porro. De restitut. spoliatorum) itando enim Superioris iudicio, cui suum in dubio submittere debet, non peccat in ea re. Ad id vero Suarez ibidem, approbationem Episcopi bona fide factam, posse idem efficere respectu Sacerdotum secularium sua sponte hoc munus assumentium: quia Episcopus quoque Superior est, cuius iudicio illi stare possunt, quando contrarium non constat euidenter.

140. Doctrinam hanc Syluester expositis ad audiendas confessiones tradens pro regula in verbo *confessor* 3. & num. 3. alteram subiungit pro exponentibus: quod si viderint exponendum habere tantum grammaticam, per quam lecta intelligat, & confiteri quod viderit, leſtitariquæ, Defecerunt, id est, Summam confessionalem D. Antonini, aut alium similem librum; (quod intellige cum Armilla verbo *confessor* num. 2. lecta talle sufficienter ad praxim) nequæ ita stolidum esse, quin dupiter, vbi dubitandum est; neque temerarium & præsumptiuosum in iudicando, posse talem secure exponere.

141. Ostendunt secundo ante proposita verba, defectum scientiæ debitæ in Confessario esse de numero eorum, qui reddunt confessionem inualem, & ite ondam. Si enim is validitati absolutionis non obstaret, nihil esset cur ob eum diceretur Pœnitens, tanquam circa se negligens, negligi à Deo, & cum suo Confessario cadere in foueam; iuxta illud *nimirum Matth. 15.* Si cæcus cæco ducatum præſtet, ambo in foueam cadunt. quod quidem in valide absolutum non quadrat. Et certe, cum ignarus sit tanquam cæcus, qui de coloribus non iudicat, vt nec quisquam alius de incognitis, iudicium quod ille protulerit, nequit prudenter validum censeri, taleque esse cui merito standum sit. Id quod cum in omnibus alijs iudicijs homines sibi facile persuadeant, cur id ipsum aliqui non faciant de iudicio pœnitentia; ratio alia esse non potest, quam quod suis affectibus seruientes; tam naturale, quam fidei lumen menti suæ impressum, opprimant; tanquam claudentes oculos ne videant, nec conscientia stimulis verberentur. Nam alloqui res ipsa loquitur, vt pote manifestissima: tum ex multiplici persona, quam Confessarius in tali iudicio sustinet, Vicarij Christi, Iudicis, Medici, Pastoris, Doctoris, & Sacerdotis proprij; tum ex multiplici munere, quod in eodem obire debet: nimirum Pœnitentem excitandi ad veram contritionem, iuandi Interrogationibus ad faciendam integrè confessionem; docendi, monendi, arguendi, obiurgandi, consolandi, animi morbis medendi, satisfactionem imponendi, ad vitæ emendationem confirmandi, aduersus relapsam corroborandi, iudicandi de ipsius non modo externis actionibus, & verbis; sed etiam de internis cogitationibus, omninoque de dispositione, num ea sufficiens sit ad absolutionem, ac demum munus proferendi sententiam, ex qua hominis æterna salus pender. Qualia sine scientia, vt par est præſtari non posse, apertum est.

142. Porro qui debeant confessionem iterare, eo quod illam Confessario ignaro fecerint, eruditus ac prudens Confessarius cognoscet duobus modis, vt notat Nauarr. in *Enchir. cap. 9. num. 9.* Altero exploratum habendo omnimodam ignorantiam illius prioris Confessarij, quem aliunde probe noverit ignorare, quæ communiter passimque sciuntur; vt verbi gratia quod peierare, aut per se vindictam sumere de iniuria accepta, non sit peccatum. Iterandam enim esse confessionem, quando talis actus fuerit ignorantia, habet à *Victoria de sacrament. num. 168.* ex communi opinione. Altero modo vero eiusmodi ignorantiam colligendo ex discursu confessionis, quam Pœnitens tunc facit: nempe si ostendat Confessarium in rebus grauib; quas (iuxta dicenda in sequenti capite) neutiquam ignorare debuit, nullum ei inesse conscientia remorsum.

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

De qualitate & quantitate scientia in confessario requisita.

SVMMARIVM.

143. Perfecta Confessarij scientia, quanam sit: quodque ea non requiratur de necessitate ad vsum Sacramenti Pœnitentiæ.
 144. Regula generalis dari non potest de mediocri scientia Confessarij, sufficiente confessionibus digne audiendis.
 145. Talis scientia requirit peritiam iudicandi tum de pœnitente, an absolui possit; tum de illis de quibus confitetur, an peccata sine, & an mortalia, vel venialia.
 146. Quæ oportet Confessarium de peccatis scire.
 147. Tres casus in quibus potest à peccato excusari ignarus audiens confessiones.
 148. Quid tenendum sit de confessione ignaro facta, bona fide.
 149. Cognoscenda à Confessario de eo cuius confessionem excipit, & inter ea irregularitatem esse numerandam.
 150. Quatenus à Confessario talis cognitio exigatur.
 151. Pœnitentem peccare, inualidamque confessionem facere, qui ei confitetur, quem nouit non habere scientiam sufficientem.
 152. Abusus damnable substituentium sibi Vicarios ignaros.
 153. Præſentem scientiam esse in confessario necessariam.

Q Valis quantaque sit ea scientia, cuius defectus in Confessario parit antedicta incommoda, aut eorum saltem apertum periculum, sub mortali vitandum, iuxta illud *Eclesiasti 3.* Qui amat periculum, peribit in illo] explicatur sequentibus propositionibus.

Prima est: ad eminentem Confessarij scientiam, per quam vndequeque sibi sufficiat, requirit, vt vtramque practicam Theologiam, tam moralem, quam sacramentalem calleat; ac iuris, præſertim canonici, peritiam habeat, constitutionesque Synodales regionis, in qua confessiones audit, teneat. Hanc habet Nauarr. in *Enchir. cap. 4. num. 3. & ad §. Casaeat num. 9. De pœnit. distinct. 6. cap. 1.* Et probatur, quia nemo potest censeri Confessarius suis numeris absolutus, nisi omnibus sibi confiteri volentibus satisfacere possit per seipsum. Hoc autem non potest sine plena Theologia practica, & iuris saltem Canonici cognitione, dixi (saltem canonici) quia non videtur ad id tam necessaria esse iuris ciuiliis notitia, quam vrgit Nauarrus: vt argumento est, quod ab eisdem iuris studio Ecclesia, vibrato etiam excommunicationis gladio, reuocet non modo Religiosos, & in Ecclesiastica dignitate constitutos seculares; sed etiam Presbyteros simplices. cap. finali. Ne Clerici vel Monachi. Porro, sicut certum est Confessarium istiusmodi eminenti doctrina instructum, idoneum esse audiendis confessionibus vbiuis locorum, & quarumuis personarum: sic etiam constat non esse necessarium, vt quicumque non est ea instructus iudicetur ad id munus ineptus: alioqui enim, vt loco citato Nauarrus recte argumentatur, non modo nunc, sed etiam antea, in Ecclesia non nisi admodum pauci, aut penè nulli fuissent idonei Confessarij: quod cum absurdum sit, concedendum est, mediocrem aliquam scientiam posse in foro interno sufficere; sicut in externo sufficere; idem author communiter concedi ibidem tradit.

Secunda propositio est: quæ scientia mediocri sufficiens sit confessionibus digne, ac sine peccato mortali audiendis, non posse aliqua certa regula determinari, sed relinqui arbitrio boni viri, prudenter considerantis fidelitatem loci vbi audiende sunt, & conditiones personarum tam Pœnitentis, quam Confessarij. Hæc quam Caiet. attigit in *Summula verbo Confessionis iteratio. sub finem*, confirmatur per illud quod Nauarr. in eod. num. 4. & ad §. *Casaeat ante memoratum num. 17.* notat, & ante eum Panorm. ad cap. *Cum in cunctis. de electione num. 4.* non quemcumque idoneum ad audiendam confessionem alicuius certæ personæ, vel in aliquo certo loco, esse pariter idoneum ad audiendas confessiones quarumuis aliarum personarum, aut in quouis alio loco; quia audiens confessiones in aliquo vico, aut pago rusticorum simpliciumque hominum, non indiget tanta scientia, quanta ille qui audit in ciuitate, vbi plures & grauiiores occurrunt difficultates exequendi pro dignitate, illa qui de necessitate incumbunt ex

officio